

هفتمین همایش ملی بنیاد علمی قانون یار

همایش پژوهش های علمی علوم اسلامی و انسانی در عصر نوین

بنیاد علمی قانون یار - آموزش و پرورش استان کرمانشاه - واحد پژوهش سپاه پاسداران (با همکاری و حمایت معنوی دانشگاه رازی، دانشگاه آزاد، دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه پیام نور کرمانشاه، دانشگاه علمی و کاربردی، جهاد دانشگاهی واحد کرمانشاه، دانشگاه صنعتی کرمانشاه، بنیاد شهید و سازمان ارشاد و ...
سر دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در پایگاه های ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۸ اسفندماه ۱۴۰۳ شماره مقاله: ۲۸/۷۵۷۰۲ رده بندی کنگره: ب ۱۶/۴۴۰

اهمیت و نوع رفتار خانواده دانش آموزان با آن ها و اثرات مثبت یا منفی روابط در موفقیت های تحصیلی

داوود ابوذر نیائی

چکیده

پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یکی از دغدغه های اصلی خانواده ها در سراسر جهان است. مطالعات نشان می دهد عوامل متعددی بر موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیرگذار است که یکی از مهم ترین این عوامل، نقش والدین است. در این پژوهش قصد داریم به نقش و میزان اهمیت رفتار والدین با دانش آموزان و میزان اثربخشی که در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد بحث کنیم. این موضوع یکی از مهمترین موضوعات جامعه است و باید با دقت به رفع این چالش پرداخت. زمانی که از تحصیل و موفقیت کودکان صحبت می شود، در حقیقت انگیزه ی خانواده ها برای دخالت در این موضوع بیشتر خواهد شد. در واقع مداخله ی والدین در این زمینه یکی از اصول و بخش های مهم در پیشرفت دانش آموزان به شمار می رود. اما با وجود اهمیت این مساله متأسفانه اکثر والدین نمی دانند از کجا و چگونه شروع کنند. البته باید توجه داشت با توجه به این موضوع مهم که درباره اهمیت و نقش والدین در موفقیت دانش آموزان وجود دارد، نحوه ی مشارکت نیز بسیار مهم است چراکه دخالت و حمایت خانواده ها در حقیقت همانند یک شمشیر دولبه است. اگر به درستی مدیریت و اجرا نشود، می تواند آثار مخربی را برای فرزندان به همراه داشته باشد.

واژگان کلیدی: پیشرفت دانش آموز، رفتار والدین با دانش آموز، اهمیت رفتار با نوجوان، درک احساسات دانش آموز.

بخش اول: بررسی و شناخت اهمیت روش تربیت نوجوان در خانواده

نقش خانواده در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به عنوان اولین و مهم‌ترین محیط تربیتی، نقشی بنیادینی و دارای اهمیت است. این محیط نه تنها بستری برای رشد عاطفی و اجتماعی کودکان فراهم می‌کند، بلکه زمینه‌ساز شکوفایی استعدادها و توانمندی‌های تحصیلی آن‌ها نیز می‌شود. خانواده‌هایی که محیطی گرم، صمیمی و پر از امنیت عاطفی ایجاد می‌کنند، به فرزندان خود کمک می‌کنند تا با اعتماد به نفس بیشتری در مسیر تحصیلی خود گام بردارند. در چنین فضایی، کودکان و نوجوانان تشویق می‌شوند تا استعدادهای خود را کشف کرده و به توانایی‌های خود اعتماد کنند. کلیه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت اعم از علمای قدیم و جدید و محققان روان‌شناسی تربیتی متفق القولند که بین عملکرد والدین و عملکرد تحصیلی فرزندان رابطه وجود دارد و ما درصدد آنیم که کدام مقوله رابطه نزدیکتر و مستقیم‌تر دارد تا با تقویت این متغیر و احیاناً اصلاح آن گامی هرچند کوچک در ارتباط با مسائل تعلیم و تربیت و نهایتاً پیشرفت تحصیلی فرزندان یک مملکت برداریم. پژوهشگران در نتیجه تحقیق دریافته‌اند افرادی که به خانواده‌های نیازمند و محله‌های فقیرنشین تعلق دارند غالباً از لحاظ یادگیری و پیشرفت‌های درسی از خانواده‌های طبقه متوسط وضع پایین‌تری داشته‌اند. کودکان طبقه پایین به دلیل عدم برخورداری صحیح و کافی از غذا لباس شایسته، مسکن و... کمتر به دانش‌اندوزی پیشرفتهای درسی علاقه نشان می‌دهند. از مدتها پیش معلوم شده است که تفاوت‌های آشکاری بین هوش کودکان برحسب سطح اجتماعی اقتصادی والدین آنها وجود دارد. هر اندازه در مقیاس شغلی و اجتماعی بالاتر رویم، متوسط کودکان در آزمون‌های هوشی به همان اندازه بیشتر خواهد شد. تعداد کودکان باهوش در محیط‌های اجتماعی، اقتصادی پایین است. برعکس کودکان عقب مانده هوشی در محیط‌های اجتماعی اقتصادی فقیر بیشتر از تعداد آنها در محیط‌های اجتماعی اقتصادی غنی است. خانواده را می‌توان به عنوان یک سیستم اجتماعی یا به عنوان بخشی از یک اجتماع بزرگتر در نظر گرفت و خانواده از یک سو با سازمان‌ها و موسسات اجتماعی مانند مدرسه بازار و اجتماع ارتباط دارد و از سوی دیگر اعضای خانواده را در بر می‌گیرد. بنابر این اجتماع فرد و خانواده به صورت یک سیستم با هم در ارتباط‌اند. اگر خانواده به طور کامل وظایف اساسی خود را به انجام رساند و جامعه حیات خود را با استحکام بیشتری ادامه خواهد داد و سیستم خانوادگی فرد را برای وارد کردن به اجتماع و سیستم اجتماعی آماده می‌سازد. یکی از

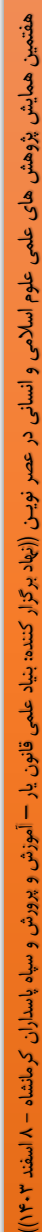
روانشناسان به نام هارلوک، خانواده را به صورت یک سیستم متعادل پیچیده ای تعریف می کنند که با ورود هر کودک این سیستم پیچیده تر می شود. اعضای خانواده سه نفر هستند (پدر و مادر و یک فرزند) در این جا سه نوع تعامل وجود دارد با اضافه شدن یک فرزند دیگر، شش تعامل خواهد آمد و اگر فرزند سومی به خانواده اضافه شود رقم تعامل به ده می رسد و با ورود هر فرزند جدید دیگر تعداد تعامل ها به همین نحو اضافه می شود، بنابر این خانواده یک نهاد انسانی رو به رشد است که حجم و پیچیدگی آن مرتب در حال دگرگونی است، و اعضای خانواده هم به عنوان فرد و هم به عنوان بخشی از واحد خونیادگی عمل می کنند اندیشه ی بشر همواره نعمتی گران قدر بوده است، این وجه افتراق با سایر موجودات سبب شده است، تا انسان در رهگذر تاریخ و در طول زمان به تکامل رهنمون شود، آدمی، از آغاز پا نهادن به این کره ی خاکی با مشاهده ی پدیده ها، مفاهیم و تصورات اولیه ای در ذهن خویش یافت، سپس در پی مفاهیم اسباب و علل پیدایش پدیده ها و رویدادها و تحولات، به تفکر و تجربه روی آورد و در هر مرحله گامی پیشتر فرا نهاد. خط و زبان، از ابداعات مهمی است که بعدها توسط بشر پدید آمد و انتقال تجربه ها و تفکرات افراد به یکدیگر را میسر ساخت.

بخش دوم: ایجاد مشکلات اجتماعی و ناهنجاری های اخلاقی بر اساس تربیت نادرست خانواده

چنان که سطح تحصیلات بی سواد و یا کم سواد اعضای خانواده، سطح پایین و نازل منزلت اجتماعی خانواده، ناآگاهی اعضای خانواده به ویژه والدین از مسائل تربیتی، اخلاقی و آموزه های مذهبی، عدم هم نوایی خانواده با هنجارهای رسمی و حتی غیررسمی جامعه، هنجارشکنی اعضای خانواده و اشتغال به این مسئله و مسائل دیگری از این دست مؤلفه هایی هستند که در قالب فقر فرهنگی خانواده در ایجاد شوک های روانی و روحی بر فرزندان نوجوان و جوان مؤثر است و انگیزه ارتکاب انواع جرایم آنان را دوچندان می کند. هر چند در بسیاری از خانواده ها، پدر و مادر دارای حضور فیزیکی هستند، اما متأسفانه حضور وجودی و معنوی آنان برای فرزندان محسوس نیست. در چنین وضعیتی، فرزندان به حال خود رها شده، ارتباط آنان با افراد مختلف بدون هیچ نظارت، ضابطه و قانون خاصی در خانواده صورت می گیرد. روشن است که چنین وضعیتی زمینه را برای خلا عاطفی فرزندان فراهم می کند. در برخی از خانواده ها پدر، مادر و یا هر دو، بنا به دلایلی همچون طلاق و جدایی، مرگ والدین و... نه حضور

فیزیکی دارند و نه حضور معنوی. در این گونه خانواده ها که با معضل طلاق و جدایی مواجه هستند، فرزندان پناهگاه اصلی خود را از دست داده، هیچ هدایت کننده ای در جریان زندگی نداشته، در پاره ای از موارد به دلیل نیافتن پناهگاه جدید، در دریای مواج اجتماع، گرفتار ناامیلات می شوند. علاوه بر طلاق، مرگ پدر و یا مادر نیز بسان آواری سهمگین بر کانون و پیکره خانواده سایه افکنده، و در برخی موارد به دلیل بی توجهی یا کم توجهی به فرزندان و جایگزین شدن عنصر نامناسب به جای فرد از دست رفته، ضعیف شدن فرایند نظارتی خانواده، افزایش بیمارگونه بحران های روحی و روانی فرزندان و... موجب روی آوری فرد به ناهنجاری ها و انحرافات اجتماعی می شود. همچنین با توجه به پژوهش های صورت گرفته در این زمینه، سارقان عمده عوامل سارق شدن خویش را بد رفتاری، بد اخلاقی، بی تفاوتی، بدزبانی و عدم برآورده شدن انتظارات از سوی همسر، خانواده و والدین دانسته اند در یک پژوهش، حدود ۶۸ درصد سارقان معتقدند که والدینشان در گرایش آنان به سرقت نقش داشته اند. با توجه به همین پژوهش، عدم رضایت از رفتار والدین، تربیت ناصحیح، عدم کنترل و نظارت بر فرزندان، مشکلات عاطفی ناشی از فوت یکی از والدین، بی تفاوتی والدین، بی سوادی آنان و... جلگی حکایت از عدم امکان و یا عدم کنترل و نظارت فرزندان توسط والدین داشته و از آن رو که ارتباط صمیمانه والدین با فرزندان در این پژوهش به میزان قابل توجهی کم بوده و والدین نسبت به فرزندان خویش بی توجه بوده اند، این گونه رفتارها موجب سرخوردگی فرزندان شده، زمینه ساز بروز مشکلات رفتاری برای آنان شده است. روی آوری به سرقت یکی از راه های برون رفت از نظر جوانان در این پژوهش تلقی شده است. یکی از موضوعاتی که از گذشته های دور افکار بسیاری از اندیشمندان رشته های مختلف علمی نظیر فلاسفه، حقوقدانان، روانشناسان و خصوصاً جامعه شناسان را به خود معطوف کرده، مسئله انحرافات اجتماعی است. در کمتر کتاب جامعه شناسی است که بخشی از کتاب، به این موضوع اختصاص نیافته باشد. از این رو جامعه شناسان تلاش می کنند تا به سؤالاتی که در این زمینه مطرح است، پاسخ گویند. سؤالاتی از این قبیل که مصادیق انحرافات اجتماعی کدام است؟ چرا در هر جامعه ای بعضی از اعضای جامعه، هنجارهای مورد قبول اجتماع را زیر پا گذاشته یا آنها را نقض می کنند؟ چگونه می توان افراد را بهنجار و هممنوا تربیت نمود و از رفتارهای انحرافی افراد پیشگیری کرد؟ برای کاهش نرخ کجروی و انحرافات اجتماعی از چه ابزارها و سازو کارهایی باید استفاده کرد؟ چگونه باید با افراد کجرو رفتار نمود و چه نوع مجازاتی را تعیین کرد؟... پدیده های اجتماعی به جهت ماهیت پیچیده آنها، کمتر با رویکرد تک

جامعه پذیر کردن کودکان خانواده در جهت دهی باورها، ارزشها و نمادهای مورد قبول یک جامعه نقش بسزایی دارد و از این طریق، زمینه همنوایی فرد با اعضای جامعه را فراهم می‌سازد. فراهم کردن امنیت اقتصادی خانواده در میان جوامع، وظیفه تأمین نیازهای اقتصادی و معیشتی اعضای خود را داشته و نیازهای مربوط به غذا، پوشاک و مسکن را فراهم کرده است. مراقبت و نگهداری از کودکان، معلولان و

سالمندان خانواده مسئولیت نگهداری از کودکان، معلولان و سالمندان را به عهده دارد و نیازهای مادی، معنوی و عاطفی آنها را تأمین می‌کند و از این طریق امنیت و آسایش را برای آنها فراهم می‌سازد. انحراف اجتماعی انحراف در یک معنای عام، شامل هر نوع کنشی است که با هنجارهای پذیرفته شده یک جامعه هم‌نوايي ندارد، بلکه آنها را نقض می‌کند. جامعه‌شناسان به دنبال انحرافات هستند که اکثریت اعضای جامعه آن را به صورت عام محکوم می‌کنند. به بیان دیگر آن دسته از نقض هنجارها را مورد بررسی قرار می‌دهند که در نظر عده زیادی از مردم گناه و خطا شمرده می‌شود. [۲] بنابراین هر انحرافی دارای دو عنصر اساسی و جوهری به نام «کنش» و نیز «شکستن هنجار مورد قبول جامعه» است. البته انحراف به مفهوم جامعه‌شناختی آن، یک امر نسبی است، یعنی زمانی یک فعل انحراف محسوب می‌گردد که در دیدگاه اکثریت اعضای آن جامعه نابهنجار تلقی شود. گرچه ممکن است آن رفتار در نزد اعضای یک جامعه دیگر، بهنجار شمرده شود. در این صورت طبیعی است که تعریف و محدوده انحراف، از یک زمان به زمان دیگر و از یک گروه و یک جامعه به گروه و جامعه‌ای دیگر متفاوت باشد. از این رو شکل‌های متفاوت کجروی بر حسب نوع واکنش جامعه نیز در دسته‌های کاملاً متفاوت قرار می‌گیرد. برای نمونه واکنش‌های حاکی از عدم تأیید، شکل‌ها و درجات کاملاً متفاوت و گوناگونی به خود می‌پذیرد و دامنه این قبیل واکنش‌ها، مواردی نظیر بی‌اعتنایی و روبرگردانی تا اظهار خشم، ابراز تنفر، طرد، محروم کردن از حقوق اجتماعی، نکوهش زبانی، تنبیه بدنی، بازداشت، جرمیه، حبس و ... را در برمی‌گیرد.

بخش سوم: محیط عمومی و افراد جامعه

پنجمین عامل در بروز اخلاق تأثیرگذار، محیط عمومی و افراد جامعه است. محیط خواه محیط آموزشی باشد یا محیط کار و یا محیط زندگی، تأثیر فراوانی در کردار و رفتار انسان‌ها می‌گذارد. مراقبت در محیط‌هایی که به طرقی مدیریت خاص دارند، در سالم‌سازی آن موثر است و هر وقت این مراقبت به حداقل رسیده است نشانه‌های آن را می‌توان به سادگی مشاهده کرد. تعامل با افراد کم‌سواد، بزه‌کار و دارای سوء پیشینه، معتاد، بیکار، و ماجراجو همواره مشکل‌ساز بوده است. پاک‌سازی محیط از لوث این گونه افراد در جلوگیری از ترویج فرهنگ بزهکاری یا تربیت ناسالم بسیار موثر است بنابراین این پنجمین عامل به بحث جامعه‌شناسی مربوط است که این مقوله را نمی‌توان نادیده گرفت. از جمله محیط‌های عمومی،

بخش چهارم: نکات مهم و اساسی برای رسیدن به پیشرفت تحصیلی فرزندان

ایجاد یک محیط تحصیلی مثبت برای فرزندان شامل فراهم کردن فضایی آرام و دور از حواس پرتی‌های رایج مانند تلویزیون و بازی‌های رایانه‌ای است. این فضا باید به گونه‌ای باشد که فرزندان بتوانند بدون هیچ گونه مزاحمتی تمرکز کنند. میز تحریر آن‌ها باید منظم و تمیز باشد و تنها شامل وسایل لازم برای مطالعه باشد تا فرزند شما بتواند به راحتی و بدون اتلاف وقت به مطالعه بپردازد. همچنین، نور مناسب در محیط تحصیل آن‌ها اهمیت دارد؛ نور کافی و غیر مستقیم به کاهش خستگی چشم و افزایش تمرکز کمک می‌کند.

بند دوم: تعیین اهداف واقع بینانه

تعیین اهداف واقع بینانه برای فرزندان یک رویکرد کلیدی و اصلی ترین نقش والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. این فرایند شامل کمک به فرزندان برای تنظیم اهداف تحصیلی قابل دستیابی و منطقی است، که بر اساس توانایی ها و علایق آن ها شکل گرفته است. اهداف باید چالش برانگیز اما دست یافتنی باشند تا انگیزه لازم برای تلاش و پیشرفت را در فرزندان ایجاد کنند.

بازنگری منظم این اهداف نیز مهم است تا اطمینان حاصل شود که آن ها همچنان متناسب با پیشرفت و تغییرات در توانایی ها و علایق فرزندان هستند. این روش به فرزندان کمک می کند تا یاد بگیرند چگونه برای رسیدن به اهداف خود برنامه ریزی کنند و تلاش کنند و در نهایت به آن ها اعتماد به نفس و احساس دستیابی به اهداف را خواهد داد.

بند سوم: تشویق به خودآموزی و تحقیق

تشویق فرزندان به خودآموزی و تحقیق یکی از موثرترین روش ها برای تقویت مهارت های یادگیری و خلاقیت آن ها است. این رویکرد شامل ترغیب فرزندان به جستجوی دانش به صورت مستقل و فعال است، به جای اینکه تنها به حفظ مطالب محدود شوند. با تشویق به استفاده از منابع آموزشی متنوع مانند کتاب ها، ویدیوها، نرم افزارهای آموزشی و تحقیقات اینترنتی، فرزندان می توانند مهارت های تحقیق و تحلیل خود را توسعه دهند و به دانش آموزان کمک میکند تا هوشمندانه تر درس های خود را فرا گیرند. این فرایند به آن ها کمک می کند تا از نحوه جستجوی موثر، ارزیابی اطلاعات و رسیدن به نتیجه گیری های منطقی اطلاع یابند. همچنین، خودآموزی و تحقیق به فرزندان اجازه می دهد تا موضوعاتی را که به آن ها علاقه مند هستند، عمیق تر کاوش کنند، که این امر به نوبه خود انگیزه و علاقه آن ها به یادگیری را افزایش می دهد.

بند چهارم: توجه به سلامت روانی و جسمی

مراقبت از سلامت روانی و جسمی فرزندان نقش مهمی در موفقیت تحصیلی آن‌ها دارد. اطمینان از خواب کافی، تغذیه سالم و فعالیت بدنی منظم به حفظ تعادل و تمرکز آن‌ها کمک می‌کند. همچنین، مدیریت استرس و فشارهای تحصیلی از طریق فعالیت‌های آرامش‌بخش مانند مدیتیشن، یوگا یا ورزش‌های سبک، می‌تواند به بهبود عملکرد آن‌ها کمک کند.

مهم است که به فرزندان یاد دهیم چگونه احساسات خود را بشناسند و با آن‌ها به شیوه‌ای سالم برخورد کنند. این امر شامل گفتگو در مورد احساسات، مشکلات و نگرانی‌هایشان و یافتن راه‌حل‌های سازنده برای مقابله با چالش‌ها است. توجه به سلامت روانی و جسمی فرزندان به آن‌ها کمک می‌کند تا با انرژی و تمرکز بیشتری در فعالیت‌های تحصیلی خود شرکت کنند.

بند پنجم: تقویت مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی

مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی برای موفقیت تحصیلی و شخصی فرزندان بسیار مهم هستند. تشویق فرزندان به برقراری ارتباط موثر، گوش دادن فعال، ابراز احساسات و نظرات به شیوه‌ای سازنده و همچنین یادگیری چگونگی مدیریت تعارضات و حل مسئله، به آن‌ها کمک می‌کند تا در محیط‌های تحصیلی و اجتماعی بهتر عمل کنند. این مهارت‌ها به فرزندان امکان می‌دهند تا با همکلاسی‌ها و معلمان خود به شیوه‌ای موثرتر ارتباط برقرار کنند و در فعالیتهای گروهی بهتر عمل کنند. علاوه بر این، تقویت مهارت‌های اجتماعی به آن‌ها کمک می‌کند تا اعتماد به نفس بیشتری در برقراری ارتباطات جدید داشته باشند و در محیط‌های مختلف اجتماعی راحت‌تر حضور پیدا کنند.

بند ششم: پشتیبانی عاطفی و تشویق

پشتیبانی عاطفی و تشویق مداوم مهم‌ترین نقش والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است که تقویت انگیزه و عملکرد تحصیلی فرزندان را به همراه دارد. تشویق فرزندان به تلاش و پشتکار، حتی در مواجهه با شکست‌ها و چالش‌ها، به آن‌ها کمک می‌کند تا احساس امنیت و اعتماد به نفس داشته باشند. ابراز تحسین و قدردانی برای تلاش‌ها و دستاوردهای آن‌ها، حتی اگر کوچک باشند، می‌تواند تاثیر بزرگی

بر انگیزه و عزت نفس آن ها داشته باشد. همچنین، حمایت عاطفی در زمان های سخت، مانند مواجهه با نمرات پایین یا مشکلات تحصیلی، به فرزندان اطمینان می دهد که در هر شرایطی پشتیبانی می شوند. این نوع حمایت به آن ها کمک می کند تا با اعتماد به نفس و انگیزه بیشتری به تلاش های تحصیلی خود ادامه دهند.

بخش چهارم: اهمیت مشارکت والدین در فعالیت های مدرسه

مشارکت خانواده در فعالیت های مدرسه حیاتی ترین نقش والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. این مشارکت، که می تواند از حضور در جلسات اولیا و مربیان گرفته تا دخالت فعال در برنامه های آموزشی و فرهنگی مدرسه باشد، به والدین این امکان را می دهد که نقش موثرتری در تحصیل و رشد فرزندان خود ایفا کنند.

وقتی والدین در فعالیت های مدرسه شرکت می کنند، نه تنها به فرزندان خود نشان می دهند که به تحصیل آن ها اهمیت می دهند، بلکه به آن ها کمک می کنند تا انگیزه بیشتری برای یادگیری و کسب موفقیت های تحصیلی داشته باشند. این حضور فعال همچنین به ایجاد ارتباط و همکاری موثر بین خانه و مدرسه کمک می کند، که این امر در شناسایی و حل مشکلات تحصیلی و رفتاری دانش آموزان نقش مهمی دارد.

علاوه بر این، با حضور در مدرسه و مشاهده فرزندان در محیط تحصیلی، والدین می توانند درک بهتری از نیازها، توانایی ها و چالش های فرزندان خود پیدا کنند. این درک عمیق تر به آن ها اجازه می دهد تا راهکارهای موثرتری برای حمایت از پیشرفت تحصیلی و رشد شخصی فرزندان خود ارائه دهند. در نهایت، مشارکت والدین در فعالیت های مدرسه یک جز جدانشدنی از تلاش های جامع برای تقویت پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است.

نتیجہ گیری

در جمع بندی و نتیجه گیری پایانی این مقاله فهمیدیم شکل خانواده و نحوه برخورد با دانش آموز و همچنین نقش آن ها در این راستا بر پیشرفت تحصیلی فرزندان تاثیر مستقیم و بسزایی دارد. این مطلب با نظر جامعه شناسان و نظریه پردازان عرصه ی علوم اجتماعی همسو بوده و هم خوانی دارد. آزمون فرضیه دیگر تحقیق نشان داد که، جنسیت فرزندان بر پیشرفت تحصیلی آنها تاثیر دارد. این مطلب نیز با نظر جامعه شناسان و نظریه پردازان همسو می باشد. لازم به ذکر است جنسیت سرپرست خانواده بر پیشرفت تحصیلی فرزندان تاثیر ندارد. همچنین باید گفت که لازمه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دیرآموز و کلاً دانش آموزان داشتن سواد و تحصیلات خانواده ها می باشد. به تجربه نیز مشاهده شده است که اکثر افرادی که درجات علمی موفق را طی نموده اند والدین آنها تحصیل کرده و باسواد بوده اند البته مسئله وراثت، علاقه و انگیزه به فراگیری علم و دانش، شرایط آموزشی مناسب و... نیز بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر دارد. به همین دلایل در خانواده های بی سواد و سطح پایین تحصیلات دانش آموزان کمتری از لحاظ پیشرفت تحصیلی مشاهده شده است لذا به عنوان یافته پیشنهاد می گردد، اگر چنانچه مسئولان همچنان که بر امر سوادآموزی تأکید دارند مصرانه به این امر مهم و اساسی همت ورزند و خانواده ها نیز خود را ملزم به استقبال از این هم بدانند این قضیه در آینده نه چندان دور به وقوع خواهد پیوست و برنامه ریز آموزشی کشور نیز حداقل آموزش عمومی را اجباری نمایند تا فرزندان که پدران و مادران فرداوند خدای ناکرده افرادی بی سواد نباشند که نسل بعدی دچار ضرر و زیان و خسارت نسل امروزی نگردد. نهایتاً باید توجه داشت نقش والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بسیار حیاتی و تعیین کننده است. از ایجاد یک محیط تحصیلی مثبت و تشویق به تعیین اهداف واقع بینانه گرفته تا تقویت مهارت های خودآموزی و توجه به سلامت روانی و جسمی فرزندان، همه و همه نشان دهنده اهمیت مشارکت فعال والدین در زندگی تحصیلی فرزندانشان است. علاوه بر این، تقویت مهارت های ارتباطی و اجتماعی و ارائه پشتیبانی عاطفی و تشویق مداوم، به فرزندان کمک می کند تا با اعتماد به نفس و انگیزه بیشتری در مسیر تحصیلی خود پیش بروند. همچنین، مشارکت والدین

در فعالیتهای مدرسه نه تنها به تقویت پیوند بین خانه و مدرسه کمک می کند، بلکه به والدین امکان می دهد تا درک عمیق تری از نیازها و چالش های فرزندان خود داشته باشند و به آنها در رسیدن به موفقیت های تحصیلی کمک کنند.

منابع و مأخذ

- ۱) افروز، غلامعلی (۱۳۸۱) چکیده ای از: "روانشناسی تربیتی کاربردی"، تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان
- ۲) امین فر، مرتضی (۱۳۶۸)، "علل و عوامل افت تحصیلی و چگونگی کاهش آن"، فصلنامه تعلیم و تربیت."
- ۳) ایرجی، پروانه، "عوامل موثر در ترک تحصیل دانش آموزان".
- ۴) بازرگان، زهرا (۱۳۸۶)، "تغییر و نوآوری در مدارس" تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان.
- ۵) بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۴)، روانشناسی تربیتی تهران: انتشارات ویرایش.
- ۶) بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۰)، "روش های پیشگیری از افت تحصیلی"، تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان.
- ۷) بوردیو و پاسرون، "شکست های تحصیلی"، ترجمه: محمدرضا شجاع (۱۳۷۹)، تهران: انتشارات آستان قدس
- ۸) پارسا، محمد (۱۳۸۰)، "روانشناسی تربیتی"، تهران: انتشارات نی
- ۹) پی کیوز، جان، "دنیای یادگیری در مدرسه"، ترجمه: فرخ لقاء رئیس دانا، (۱۳۸۰)، تهران: انتشارات تعلیم و تربیت
- ۱۰) شجاعی، ایمان (۱۳۸۱)، "اهمیت و نقش آموزش خانواده در آموزش و پرورش در مجموعه مقاله های همایش معلم پژوهش و توسعه"، اردبیل.

(۱۱) شعبانی، حسن؛ روش تدریس پیشرفته (آموزش مهارت ها و راهبردی تفکر)، تهران، انتشارات سمت.

(۱۲) شوارتز، د. ترجمه ژنا بخت آور؛ کتاب جادوی فکر بزرگ، چاپ ۱۳، تهران، انتشارات فیروزه.

(۱۳) حیدری، عباس؛ کوشا، محسن. (۱۳۸۲) بررسی ارتباط بین سبک های اسنادی دانشجویان رشته پرستاری با پیشرفت تحصیلی، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی.

(۱۴) چلبی، مسعود و توران روزبهانی (۱۳۸۶) نقش خانواده به عنوان عامل و مانع بزهکاری، پژوهشنامه علوم انسانی.

(۱۵) کدیور، پروین؛ روانشناسی یادگیری. تهران: سمت (ویراست دوم).

(۱۶) میرصدوقی، سیدحسن، بررسی ارتباط بین سبک های استاد علی، سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تبریز ۱۳۷۸.

(۱۷) نجاریان، بهمن؛ عطاری، یوسفعلی، زرگر، یداله، ساخت و اعتباریابی مقیاسی برای سنجش کمال گرایی، مجله علوم تربیتی و روان شناختی دانشگاه شهید چمران اهواز، سال ششم،.

لوگو سازمان ها و نهادهای علمی، سیاسی و دولتی حامی معنوی هفتمین همایش ملی بیژن و هتر ها علمی علوم اسلامی و انسانی در عصر نویسن

اکانت ایتا و ایمیل رسمی همایش جهت ارسال مقاله
Ghanonyar@YAHQ.COM ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲

۱۴۰۳/۱۲/۰۸

دانشگاه رازی- سالن همایش دانشکده علوم اجتماعی

معاونت علمی، فرهنگی و ارتباطات
تحت پوشش خبری صداوسیما

جهت همکاری در برگزاری همایش با دبیر اجرایی تماس بگیرید:
خانم دکتر شهلا رضایی ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵